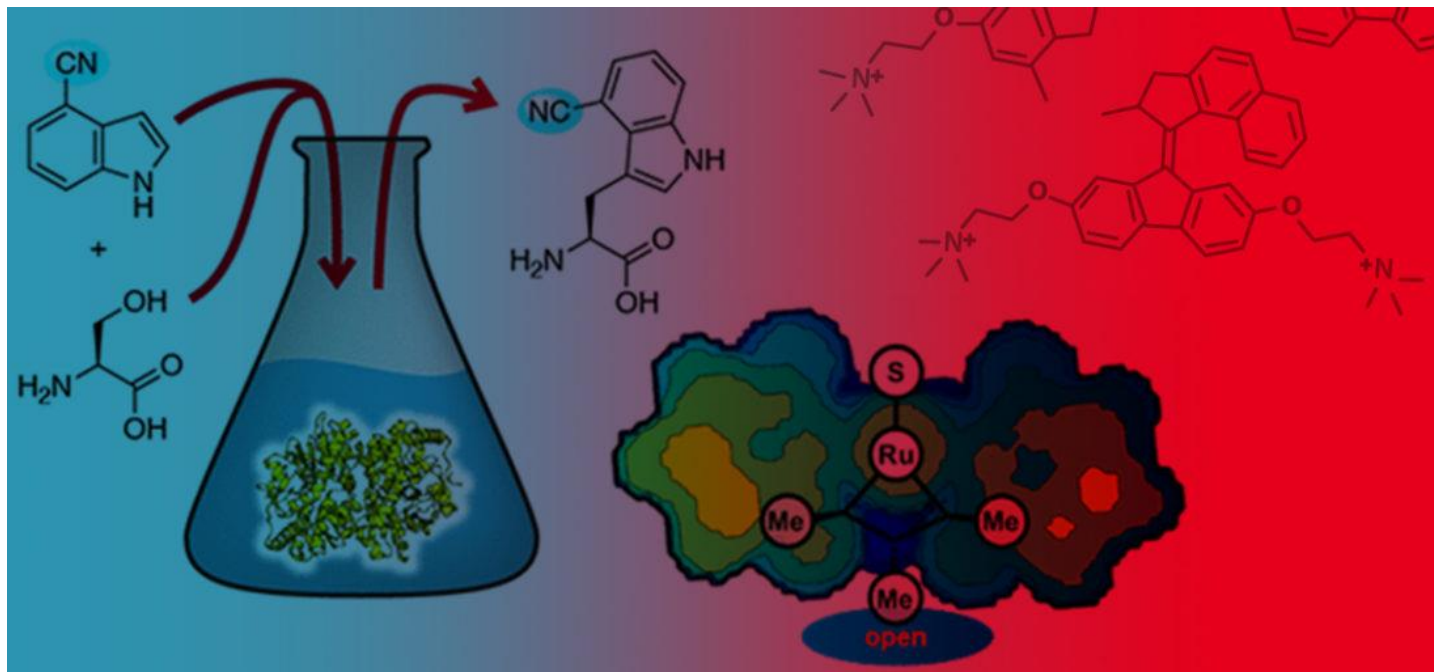

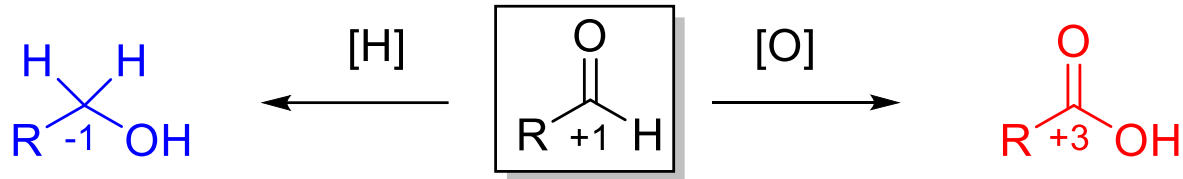
Εργαστήριο Οργανικής Χημείας II

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΗ ΑΣΚΗΣΗ 4

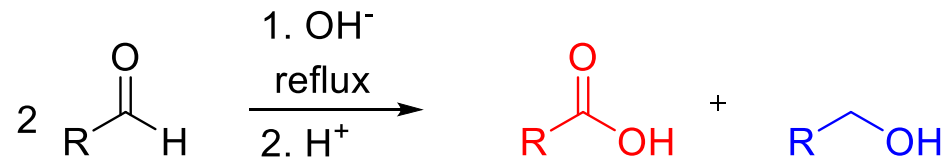

ΑΝΤΙΔΡΑΣΗ CANNIZZARO

Αντίδραση Cannizzaro: Το αίνιγμα της αλδεΐδης

Cannizzaro: Redox reaction

Η αντίδραση Cannizzaro είναι μια αντίδραση οξειδοαναγωγής.

Παρουσία ισχυρής βάσης και υπό συνθήκες βρασμού, μια αλδεΐδη **η οποία δεν φέρει α-H**, οξειδώνεται κατά το ήμισυ σε καρβοξυλικό οξύ και κατά το άλλο ήμισυ σε αλκοόλη, σε ένα στάδιο.

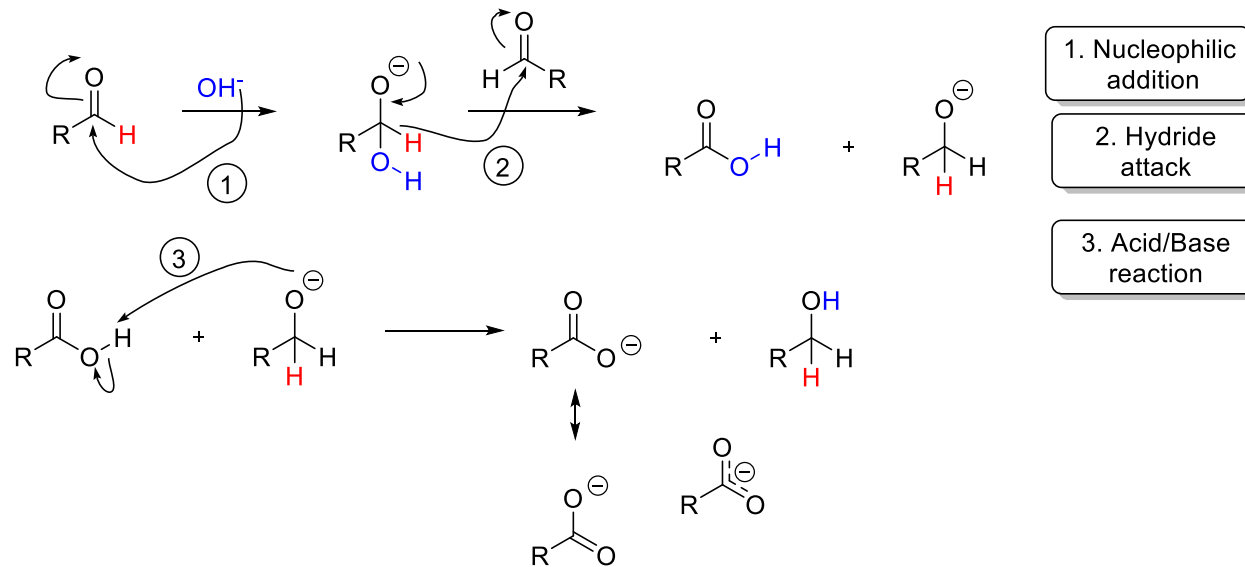
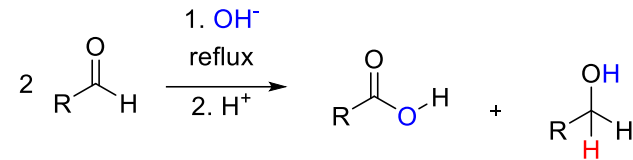
Αντίδραση Cannizzaro: Μηχανισμός

Ένα υδρογόνο μπορεί να «φύγει» με 3 τρόπους:

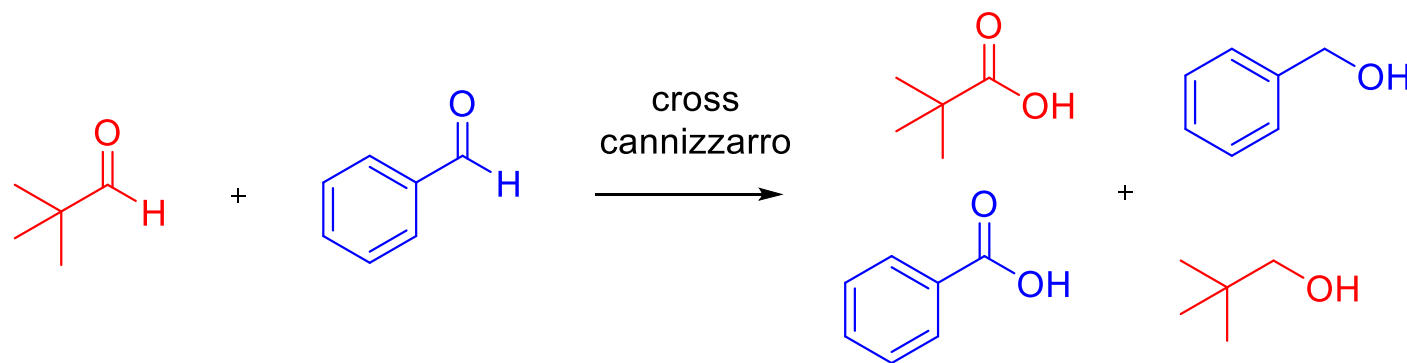
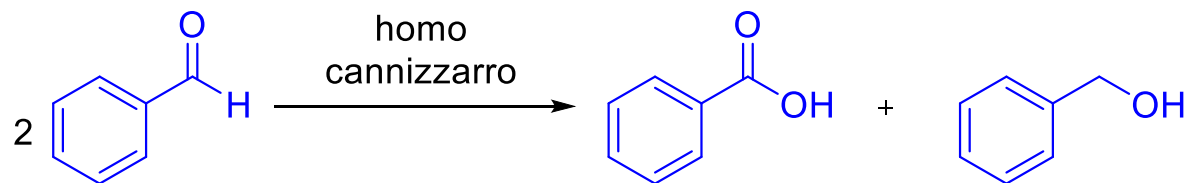
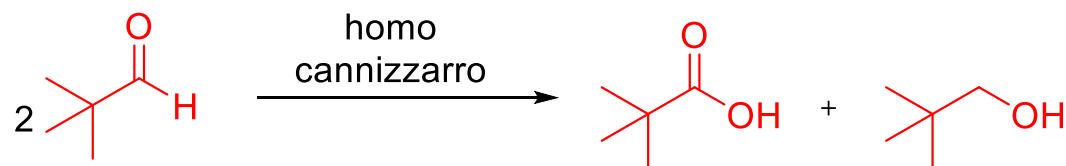
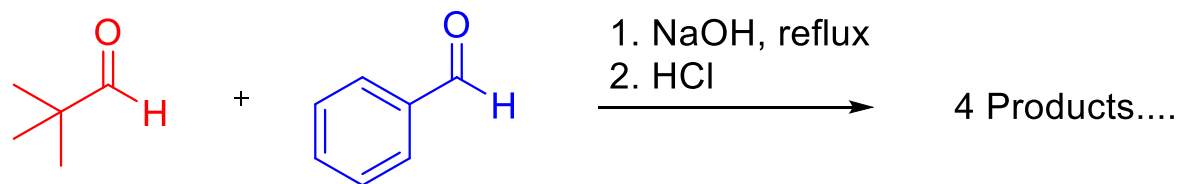
i) Ως πρωτόνιο (H^+) σε αντιδράσεις οξέος-βάσεως

ii) Ως άτομο από μια ένωση, παράγοντας μόρια H_2 , π.χ. $Mg + 2HCl \longrightarrow MgCl_2 + H_2 \uparrow$

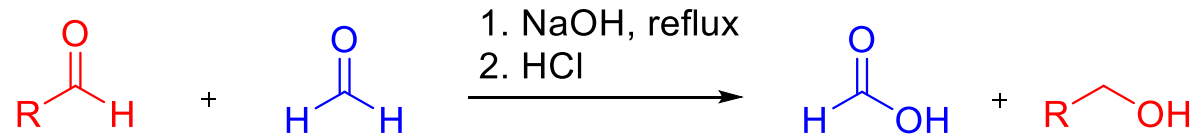
iii) Ως υδρίδιο (H^-), π.χ. αντίδραση Cannizzaro

Αντίδραση Cannizzaro: Πρακτικά...

Αντίδραση Cannizzaro: Πρακτικά...

Ως δότης υδριδίου μπορεί να χρησιμοποιηθεί η φορμαλδεΐδη, όταν προστίθεται σε περίσσεια. Η ένωση αυτή (δεν έχει $\alpha\text{-H}$) είναι μικρό μόριο και ως εκ τούτου, έχει την ελάχιστη δυνατή στερεοχημική παρεμπόδιση. Αρχικά λοιπόν το πυρηνόφιλο OH^- θα προσβάλει σε μεγαλύτερο ποσοστό, και αρκετά πιο γρήγορα, την φορμαλδεΐδη.

1. Σφαιρική φιάλη των 100 mL (ξεπλένεται μόνο με **νερό**) εφοδιασμένη με μαγνητικό αναδευτήρα.

Προστίθενται:

9 mL Βενζαλδεΐδη και 8 mL κορεσμένο NaOH (1:1 NaOH:H₂O, ~5.8gr NaOH).

2.

Προσαρμόζουμε ψυκτήρα!

Η σφαιρική τοποθετείται στην θερμαντική (ένδειξη 4).

3. Μετά από 1 h αφαιρείται ο ψυκτήρας και προστίθενται 60 mL H₂O για την διάλυση των στερεών. Ανάδευση με σπάτουλα.

4. Το περιεχόμενο της σφαιρικής μεταφέρεται σε ποτήρι ζέσης.

Η σφαιρική εκπλένεται 2x5mL.

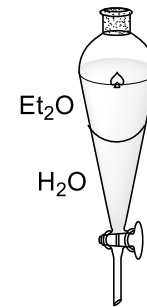
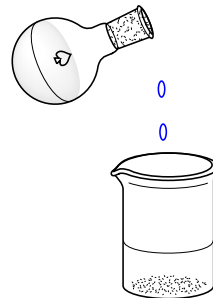
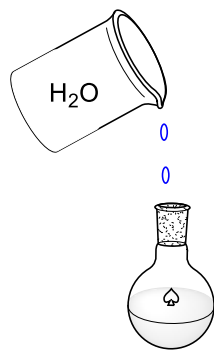
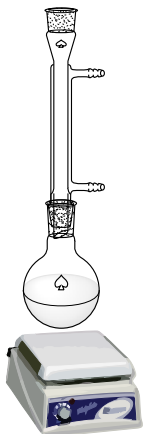
Το ποτήρι ζέσεως ψύχεται με υδατόλουτρο και παγόλουτρο (<20 °C). Αν καθιζήσει λευκό στερεό προστίθεται περισσότερο νερό..

5. Το μείγμα μεταφέρεται σε χοάνη. Προστίθενται 40 mL Et₂O (2x20mL).

Ανακίνηση και διαχωρισμός.

6. Συλλέγετε την οργανική φάση σε ποτήρι ζέσης.

Στην υδατική κάνετε ακόμη μια εκχύλιση με 40 mL Et₂O. Συλλέγετε όλη την ποσότητα Et₂O σε ποτήρι ζέσης, και την υδατική σε (**άλλο**) ποτήρι ζέσης.

H₂O
PhCOONa + NaOH

Et₂O
PhCH₂OH + PhCHO(excess)

ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ: Υδατική φάση

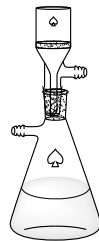
H_2O
 $\text{PhCOONa} + \text{NaOH}$

1. Προστίθενται 30mL HCl 20% w/v. Λαμβάνει χώρα εξουδετέρωση. Κατά την εξουδετέρωση καθιζάνει λευκό στερεό.

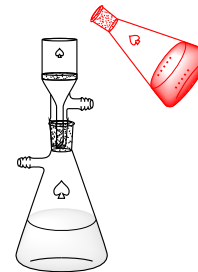

H_2O
 $\text{PhCOONa} + \text{NaOH}$

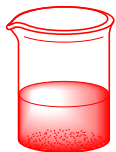
2. Ακολουθεί σταδιακή ψύξη. Διήθηση υπό κενό (το διήθημα ελέγχεται με προσθήκη HCl για τυχόν εναπομείναν άλας PhCOONa).

3. Το στερεό εκπλένεται 3 φορές με κρύο νερό για την απομάκρυνση των αλάτων. Αφήνεται υπό κενό 5 min. Συνεχίζετε με 2 εκπλύσεις με p.e. Αφήνετε άλλα 5 min. Ξήρανση σε φούρνο.

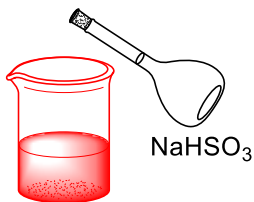

ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ: Οργανική φάση

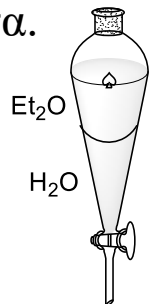
Et₂O
PhCH₂OH + PhCHO(excess)

1. Προστίθενται 20 mL NaHSO₃ 10% w/v με σκοπό την απομάκρυνση της περίσσειας PhCHO.

Et₂O
PhCH₂OH + PhCHO(excess)

2. Το μείγμα μεταφέρεται σε διαχωριστική χοάνη. Η υδατική φάση συλλέγεται και προστίθενται **ακόμα** 20 mL NaHSO₃ 10% w/v και το σύστημα ανακινείται. Η υδατική φάση απορρίπτεται στα υδατικά απόβλητα.

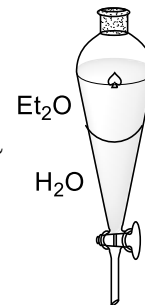

3. Η οργανική φάση (PhCH₂OH@Et₂O) εκχυλίζεται με 30 mL NaOH με σκοπό την απομάκρυνση περίσσειας NaHSO₃.

Η υδατική φάση απομακρύνεται.

Προστίθενται NaCl_(aq) 10% w/v (x2).

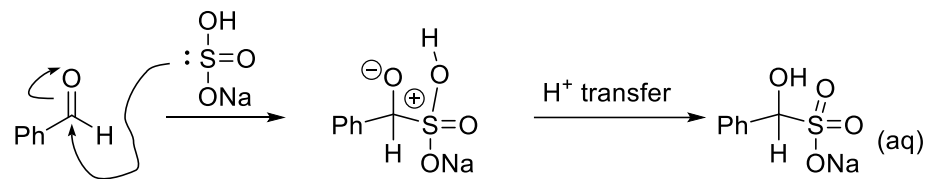
Η οργανική φάση συλλέγεται και ξηραίνεται με Na₂SO₄. (αφήνεται εν ηρεμία για 5 min)

4. Σε **προζυγισμένη** σφαιρική φιάλη, εφοδιασμένη με μαγνητικό αναδευτήρα και χωνί, αποχύνουμε το αιθερικά διάλυμα της αλκοόλης.

5. Επόμενος στόχος: η απομάκρυνση του Et₂O!

ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ: Οργανική φάση

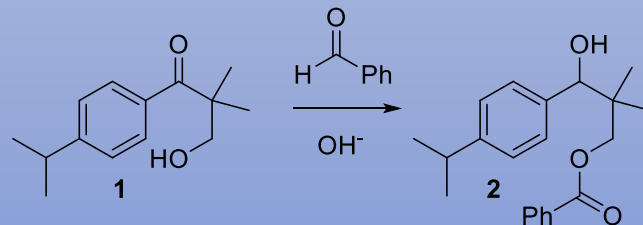
Η PhCH_2OH αποθηκεύεται στο δοχείο με την ένδειξη «Βενζυλική από απόσταξη».

1. Η αντίδραση Cannizzaro διακρίνεται για τις υψηλές αποδόσεις σε προϊόντα. Ποια είναι η ωθούσα δύναμη;

2. a) Γιατί κατά την απομάκρυνση της εναπομείνουσας βενζαλδεΐδης προστίθεται $\text{NaHSO}_{3(\text{aq})}$?
 b) Εξηγείστε γιατί χρειάζεται η συγκεκριμένη ποσότητα HCl για την εξουδετέρωση της υδατικής στοιβάδας (διαφάνεια 7, βήμα 1).

3. Σε διάλυμα που περιέχει 40 mmol $\text{PhCH}=\text{O}$ προστίθεται περίσσεια υδατικού διαλύματος KOH και λαμβάνει χώρα αντίδραση Cannizzaro με απόδοση 80%. Στην συνέχεια προστίθεται KMnO_7 και λαμβάνουν χώρα δύο αντιδράσεις με απόδοση 80% έκαστη. Με δεδομένο ότι στο τέλος θα προστεθεί κατάλληλη ποσότητα HCl , πόσα gr οξέος θα παραχθούν;

4. Παρουσία βενζαλδεΐδης και NaOH η ένωση 1 μετατρέπεται στην ένωση 2. Προτείνεται έναν μηχανισμό.

5. Κατεργασία της ένωσης A (μοριακός τύπος $C_8H_6O_2$) με πυκνό διάλυμα NaOH έδωσε την ένωση B. Ποιες είναι οι δομές των A και B με βάση τα φάσματα ^1H -NMR (s: singlet, απλή, d: doublet: διπλή); Γράψτε τον μηχανισμό της αντίδρασης. Πόσα σήματα αναμένεται στο φάσμα ^{13}C -NMR για τις ενώσεις A και B και γιατί;

